

**„AZ ÉNEKLÉS OLCSÓBB, MINT A PSZICHOLÓGUS”
DÁVID KRISZTINA ÖSSZETARTÓ, DALOLÓ
KÖZÖSSÉGRŐL, KINYITOTT AJTÓKRÓL ÉS A SZEGEDI
KAPCSOLATRÓL**

Dávid Krisztina ének-zenetanár, karnagy
(Fotó: Balla Tamás)

Az Év Kórusa címet nyerte el tavasszal a Gregor József Általános Iskola Jubilate Nagykórusa, amelyet több mint másfél évtizede irányít Dávid Krisztina, s másik énekkaruk, a Kicsinyek Kórusa is kiváló elismerésben részesült. Az intézmény mindkét énekkara több évtizedes hagyományokra tekinthet vissza, s fontos szerepet játszik az iskola életében, olyannyira, hogy a gyerekek ki nem hagynák a próbákat, ahogy a kórustábort vagy a koncerteket sem. Különleges munka folyik hát a XVII. kerületi intézményben, amely arról is híres, hogy az összes énektanárukat maguk nevelték ki, egykori növendékeik örömmel térnek vissza a családi hangulat és a magas szakmai színvonal miatt. A magyar-ének szakos tanárnővel névadójukról, valamint az énektanítás és a kórusmunka mai kihívásairól is beszélgettünk.

–Személyesen is ismerte a névadójukat?

– Igen, volt szerencsém többször is találkozni vele, hiszen Szegeden végeztem, és akkoriban Gregor József volt az ottani operatagozat vezetője. Gyakorta összefutottunk a színházban, amikor diákjeggyel néztük az előadásokat. Óriási élményt jelentett az is, amikor együtt jöttünk haza a Tisza-parti városból. Egy vonaton ültünk, egyszerre szálltunk fel a metróra, a 76-os buszra, úgyhogy végül mosolyogva megszólított: 'Vagy követ engem, vagy földik vagyunk'– jegyezte

meg. Ezt követően pedig végigbeszélgettük az utat. Végtelenül kedves, közvetlen ember volt, aki mindig szívesen jött el énekelni az iskolánkba, az évváró hangversenyekre, hiszen egykor ő is ennek az intézménynek a diákja volt. Jelen lehettem egy próbáján a Honvéd Férfikarral, ami ugyancsak felejthetetlen. Számos emléket őrzök róla, és ezekről szívesen mesélek a diákoknak, mert lényeges, hogy ne csupán egy név legyen számukra, hanem a személyes történetekkel megidézzük az egyéniségét is. Ezért is mutatunk a gyerekeknek vele készült riportokat, idézzük fel a találkozásainkat, hogy teljesebb képük legyen a névadójukról. S Gregor Józsefet nemcsak művészete miatt lehet tisztelni, hanem azért is, mert nagyon jó és szerény ember volt. Felesége korábban rendszeresen ellátogatott a programjainkra, ma is tartjuk vele a kapcsolatot, ahogy a szegedi Gregor Iskolával is.

A legutóbbi Gregor-iskolai kórustalálkozó emléke (Korzó Zeneház, Szeged, 2024. május)
A kép szélén: Pópity Éva Olívia és Dávid Krisztina
(Fotó: Simon Zoltán)

- *Az intézménnyel testvériskolák is lettek az évek során.*
- A Budapest XVII. kerület Hősök Terei Általános Iskola 2007. szeptember 1-jétől viseli Gregor József nevét. Az alsós énektanárnő ugyanis nagyon jó és állandó kapcsolatot ápolt a neves basszistával, így amikor a halálát követően megkereste az iskola kérésével a családot, akkor mi voltunk az egyetlenek, akik engedélyt kaptak a név használatára. Egy évvel később vehette fel a nevét a szegedi iskola is. A KÓTÁ-nak köszönhetően ismertem meg az ottani intézményt. A zenepedagógiai és ifjúsági bizottság munkájában veszek részt, s évente megrendezzük az Éneklő Ifjúság Szakmai Napokat, amely során az

ország különböző területein tartunk bemutató órákat, kóruskoncerteket. Az egyik ilyen alkalomnak Szeged adott otthont, és a közös dalünnepen felléptek az ottani Gregor-iskolások is. Megismerkedtem az énektanárakkal, attól kezdve pedig kerestük a lehetőséget, hogy közös programokat rendezzünk. Szerveztünk együtt kórustábort, koncerteket, s felváltva látogatunk el egymáshoz vendégénekkarként. Legutóbb hatvanéves volt a szegedi iskola, az ünnepi hangversenyükön, a szegedi Korzó Zeneházban, mi is énekeltünk. S mindez azért is különleges, hiszen ők nem ének-zene, hanem angol nyelv tagozatosak, de az iskolában működő Gregor Program keretében nagy hangsúlyt kap a művészeti nevelés és azon belül a kóruséneklés. A szegedi kapcsolatra nagyon büszke vagyok!

– *Őn hogyan került a rákosmenti iskola tanári karába?*

– Visszajöttem oda, ahol annak idején magam is tanultam. Ahogy oly sokan! Szegeden végeztem, utolsó éves voltam az egyetemen, amikor megszületett a fiam. Utána a kerületben lettem helyettesítő tanár, majd a zuglói Hermann Ottó Általános Iskolában helyezkedtem el. Ezt követően adtam életet a lányomnak, és a gyest követően már a Hősök Terei Általános Iskolába tértem vissza 2001-ben.

– *Mindig pedagógusnak készült, sosem vonzotta a színpad?*

– Óvodásként óvónéni akartam lenni, s a pedagógiai elhivatottságom már abban is megmutatkozott, hogy szerettem a kisebb csoportoknál bekötni a cipőfűzőket. Aztán testnevelő és edző szerettem volna lenni, ugyanis sokat sportoltam, atletizáltam, vívtam, nagyon vonzott az öttusa, de az csak álom maradt. Egy sérülést követően le kellett mondanom a Testnevelési Főiskoláról, és harmadikos gimnazistaként tanácstalanul kérdezgettem az általános iskolai osztályfőnökömet – a Gregorsuli későbbi igazgatóját –, hogy most mihez is kezdjek... Erre a felesége kiszólt a konyhából: ‘Válaszd az ének szakot!’. S igazán volt, hiszen folyamatosan énekeltem kórusban, már az általános iskolában megfertőzött a karéneklés. Megfogadtam hát a tanácsot, egy esztendő alatt összevont vizsgát tettem két év zongora anyagából, így meglett a kötelező öt, amivel már mehettem felvételizni. Elsőre nem sikerült bejutnom a magyar-ének szakra, így óvónőként dolgoztam egy évet, de utána már a szegedi főiskola hallgatója lehettem. Szerettem volna harmadik szakként elvégezni a karvezetést is, mert jó kezem volt, a tanárain is biztattak, azonban nem kaptam meg rá az engedélyt. Megígértem azonban, hogy megszerzem a végzettséget, így is tettem, lediplomáztam karvezetésből az ELTE-n – a Gregorsuli kórusát vezényeltem a

diploma hangversenyemen. Tavaly pedig a mesterszakot is befejeztem, így már három diplomám van, ugyanarról... S persze, a gimnáziumban álmodoztam arról, hogy operett vagy musicalszínész leszek, azonban erről édesanyám határozottan lebeszélte. Így következett Szeged, a diplomámmal pedig visszatértem a Hősök Terei Általános Iskolába, abba az intézménybe, amely arról híres, hogy maga neveli ki az énektanárait. Magam is egykori tanáromtól, Princz Egonné Éva nénitől vettem át 2007-ben az énektagozat vezetését, s szintén az iskolában tanít Gordos Júlia, aki közös tanárunkat, Szabó Ágneszt váltotta a Kicsinyek Kórusa élén, és mindössze négy osztállyal járt alattam.

Mester és a tanítványok: Dávid Krisztina, Gordos Júlia és Princz Egonné
(Fotó: Kutasiné Kulcsár Krisztina)

- *S nem jelentett gondot, hogy azok közé tért vissza tanárként, ahol végzett?*
- Eleinte kicsit tartottam attól, hogy a gyereket látják bennem, de annyira családi hangulatú az intézmény, hogy nem akadt ilyen probléma. Segítették a pályakezdésemet, kollégaként is elfogadtak. S mindennek megvolt a maga útja, hiszen ahogy elkezdtem tanítani az iskolában, kezdetben az általános tanrendű osztályok ének óráit vittem, pár évre rá kaptam meg a tagozat 7.-8. osztályait, közben a kóruspróbákba is besegítettem másodkarnagyként, végül az énekkart és a tagozat vezetését 2007-ben vettem át. Egyébként most is dolgozik a tantestületben egy olyan kolléga, akit annak idején már én is tanítottam, és a jobb kezemként, maximálisan támaszkodhatom rá. A szülők között pedig ott vannak az egykori iskolatársaim, mert nemcsak tanárnak térnek vissza hozzánk,

hanem akinek módja van rá, az a gyerekeit is ide írta be. Ennek is köszönhető, hogy az iskola értékeit meg tudjuk őrizni, évről-évre átörökítjük azt a következő generációnak, amit mi is kaptunk. Ezért is olyan jó nálunk a közösségi élet.

(Fotó: Kutasiné Kulcsár Krisztina)

- *Szép sikereket értek el tavasszal. Miként dolgozik a kórossal?*
- Fontos, hogy a gyerekek mindig motiváló feladatokat kapjanak, s hogy folyamatosan legyenek olyan külső fellépések, amelyek kinyitják számukra a világot. Ezért is hívtuk életre a Rákosmenti Kórustalálkozót, amit két évente rendezünk meg. A program során mi biztosítunk fellépési lehetőséget a tankerület iskolai kórusainak. Ilyenkor közel ötszáz gyerek hallgatja egymást, s tanul a többiektől. A sikerek pedig a sok évtizedes munkának, az elődeimnek is köszönhetőek. Kész kórust vettem át, ami nagy felelősséget jelent. Olyan énekkart, amely mindig sok helyen szerepelt, itthon és külföldön egyaránt, még Szőnyi Erzsébet tanárnő is megtisztelte jelenlétével a tagozat 60 éves ünnepi hangversenyét a Zeneakadémián. Karai József ugyancsak írt számunkra ünnepi kompozíciót. A felkérések, feladatok ösztönzik a kórustagokat a jó teljesítményre, hiszen tudják, hogy a jól sikerült előadások újabb élményeket, lehetőségeket hozhatnak. Így leginkább arra törekszem, hogy mindig legyen teljesíthető feladat a kórus előtt.

– *Hogyan lehet ma meghozni a gyerekek kedvét a kórusénekléshez?*

– A kórus iránti érdeklődés családirag is hagyományozódik, hiszen a szüleiktől is hallanak énekkaros történeteket, és azt érzik, ha valaki nincs benne az énekkarban, akkor kimarad a közösségi élményekből. Azért lelkesek, mert azt látják, hogy az osztálytársaik is örömmel jönnek a próbákra, koncertekre. Emellett igyekszem színes repertoárt kínálni, olyan darabokkal, amelyeket el tudnak énekelni, de közben kellő kihívást is jelentenek. S bár olyan karnagy vagyok, aki nem utasítja el a gyerekek kívánságait, arra is figyelek, hogy azért ne menjünk el a könnyűzenei feldolgozások felé, ne tucat darabokat énekeljünk. A legutóbbi hangversenyen előadtunk például Bárdos-, Kodály- mellett új Dragony Tímea-művet is, s a Petőfi-versre komponált darabot gyerekkarként elsőként szólaltattuk meg. Ugyanakkor a búcsúzó nyolcadikosok előadásában a Mamma Mia! film egyvelege is helyet kapott egy programban, ahogy magyar népdalcsokor, reneszánsz madrigál, vagy középkori trubadúrdal feldolgozása, a különböző alkalmaknak megfelelően. Hiszen mindig jó, ha minél több műfajból válogatunk. Működik az iskolánkban egy kiváló musical szakkör is, akik egész évben teljes estés előadásokra készülnek, s mindent ők készítenek, a jelmezektől a díszletekig. Van iskolaújságunk, kreatív szakkörből akad hát jócskán. Az általános iskolában nekünk az a dolgunk, hogy minél több ajtót kinyissunk, hogy a gyerekek találják meg azt, amiben örömeiket lelik, amihez szívesen fognak hozzá. Tényleg azt gondolom, hogy énekelni is csak magunktól lehet jó érzéssel.

Dávid Krisztina Dragony Tímeával a sikeres bemutató után (2024)

(Fotó: Dragony Tímea)

– *Hogyan látja az ének-zene oktatás helyzetét a KÓTA tagjaként?*

– Ez nagyon összetett kérdés... Sajnos folyamatosan csökken az ének-zenei általános iskolák száma. Ennek csak egyik oka a NAT által szabályozott emelt szintű óraszámok változása, ugyanakkor a meglévő tagozatok vezetésére, életben tartására is egyre nehezebb megfelelően képzett, lelkes énektanár-karnagyot találni. A szülői elvárások is jobban preferálják a „főtárgyak” (matematika, magyar, idegen nyelv) magasabb óraszámú való oktatását. Így a legtöbb helyen már nem tud érvényesülni a „mindennapos éneklés” a tagozaton sem, mivel a heti 4 órába a kórust is beépítik, szerencsés esetben órarendi védett sávban. Az utóbbi évek fájdalma, hogy az emelt szinten használt tankönyveinket, a Szabó Helga nevéhez köthető sorozatot már nem is lehet rendelni a felsősök számára. S hiába adunk már egy ideje vészjelzést a KÓTA-n keresztül, nem történik semmi változás. Nincs tankönyvünk, csökkennek az óraszámok. Alsó tagozaton heti három órával már tagozatnak nevezhető az ének-zene... Én kivételezett helyzetben vagyok, mert a Gregorsuliban az iskolavezetés minden tőle telhetőt megtesz annak érdekében, hogy a közel hetvenéves tagozatunk zökkenőmentesen és a megszokott színvonalon működhessen. A kóruspróbáink órarendi védett sávban vannak, élvezzük a szülők támogatását is, így nyugodt körülmények között végzett közös munkával már lehet eredményt elérni. A kóruskották beszerzésére is sikerül támogatást kapnunk, ami szintén nem kis feladat. De ez inkább a kivétel sajnos... Vannak országsszerte nagyon jól működő, támogatott, sikeres művészeti tagozatok és ugyanakkor hallunk elkeserítő híreket is összevonásokról, ellehetetlenített, megszűnő tagozatokról, elkeseredett kollégákról. Arról nem is beszélve, hogy a KÓTA helyzete sem a régi, az állami támogatások nagyon lecsökkentek, ahogy a pályázati lehetőségek is változnak. Pedig folytonosan arra törekszünk, hogy olyan szakmai programokat szervezzünk, ahol a kollégák korszerű tanácsokat kaphatnak, például kurzusok, akkreditált tanfolyamok, konferenciák keretében, amelyek segítséget nyújthatnak a módszertani, repertoár-ismereti felfrissülésben. Nagy baj, hogy ezekre is egyre kevésbé jut forrás, és egyre nehezebb elérni a célközönséget is. A kollégák közül kevesen veszik a fáradságot vagy a bátorságot, hogy eljőjenek a rendezvényekre. Eleinte én is félve indultam el, mert nem ismertem senkit, kicsit idegennek éreztem magam, de győzött a kíváncsiságom. Aztán a KÓTA által szervezett kórusversenyeken indulva, egyre több jó ismerősre leltem, része lettem olyan szakmai közösségnek, ahol

mindenki a zenei műveltség és az amatőr zenei mozgalmak fenntartásáért küzd vállalva, ki-ki a maga területén. Nagyon jó érzés, hogy bármikor fordulhatok hozzájuk szakmai tanácsért, segítségért, ugyanakkor hálás vagyok a zenepedagógiai és ifjúsági bizottságnak, hogy tagjai közé választott.

– *S mi motiválja Önt ilyen körülmények között?*

– Engem az tölt fel folyamatosan, hogy tudom, milyen pluszt tud adni az ember életéhez a zene, az éneklés. S erről igyekszem meggyőzni a környezetemet. Hiszen magam is annyit köszönhetek a kóruséneklésnek! Életre szóló barátságokat, sikerélményt, világjárást. Teljes ember lettem azáltal, hogy zenélek. Sokszor kérdezték meg tőlem, hogy munka és család mellett hogyan van időm még a kórusra is. Az volt a válaszom, hogy énekelni olcsóbb, mint a pszichológus. Az éneklés kiváló személyiségfejlesztő egy nagyon nem jó irányba haladó világban, ahol sokkal inkább az egoizmus, a másokon való áttaposás terjed... A kórus megtanít az egymásra való odafigyelésre, toleranciára, alázatra, arra, hogy együtt kell levegőt venni a másikkal, és mindenkinek ugyanakkora felelőssége van egy-egy produkció megszületésében, sikerében vagy akár sikertelenségében... Ezért is hangsúlyozom mindenhol az ének-zene, mint tantárgy fontosságát. Idézhetnénk az ókori görögöktől Kodályig sok mindent, hogy miért van szükség minden korosztály zenei nevelésére. Az én tapasztalatom és egyben a motivációm is az, hogy egészségesebb lelkületű, a környezetére érzékeny, rendezettebb, teljesebb embereket nevel ebben az egyre inkább elembertelenedő világban... Ezért kell, ameddig csak lehet, tüzzel-vassal, tíz körömmel harcolni azért, hogy Kodály országában igenis legyen minél több ének-zene tagozat, jól működő iskolai kórusok és megfelelő mennyiségű énekóra!

Réfi Zsuzsanna

FÜGGELÉK:

Dávid Krisztina és a Budapest XVII. kerületi Gregor József Általános Iskola Arany diplomával és az Év Kórusa címmel díjazott Jubilate Nagykórusa

A Patrona Hungariae Általános Iskola, Gimnázium és AMI Dísztermében 2024. április 18-án bemutatott és elismerést aratott versenyprogram az alábbi linkeken megtekinthető:

https://youtu.be/CGf_1ZHIDzA (20:00)

Műsor:

1. Felcsíki népdalok
2. Bárdos Lajos: Este van már
3. Luca Marenzio: Az alkony (Kerényi György verse)
4. Dragony Tímea: Kél a Hold (Petőfi Sándor versére)
5. Farkas Ferenc: Hajnalnóta (XIII. századi trubadúr ének feldolgozása)
6. Karai József: Tavaszi kantáta / 3. tétel: Fények – B. változat (Weöres Sándor versére)

A felvételeket Dávid László készítette.

Díszoklevél

a Magyar Kórusok, Zenekarok
és Népzenei Együttesek Szövetségétől

a

Jubilate Nagykórus

Dávid Krisztina

karnagy vezetésével

az

Éneklő Ifjúság

hangversenyen nyújtott kiváló teljesítményéért

“AZ ÉV KÓRUSA”

kitüntető címet kapta

Budapest, 2024. április 17-18.

Vasilek László
szabizottsági elnök

Vadkóczy Ágnes
főtájkár